

وانگ‌ئی، مشاور
دولتی و وزیر
امور خارجه
چین در دیدار
باملا عبدالغنی
برادر، یکی از
رهبران ارشد
طالبان در
جولای سال ۲۰۲۱
تأکید کرد که
جنبش اسلامی
ترکستان
شرقی (ETIM)
«تهدیدی
مستقیم برای
امنیت ملی و
تمامیت ارضی
چین است»

داده‌اند تا از نفوذ تروریست‌ها جلوگیری کنند. وانگ‌ئی، مشاور دولتی و وزیر امور خارجه چین در دیدار با ملا عبدالغنی برادر، یکی از رهبران ارشد طالبان در جولای سال ۲۰۲۱ تأکید کرد که جنبش اسلامی ترکستان شرقی (ETIM) «تهدیدی مستقیم برای امنیت ملی و تمامیت ارضی چین است» و به طالبان افغانستان اصرار کرد که، «از تمام سازمان‌های تروریستی از جمله ETIM جدا شوند.» (۹)

این گفته وانگ نشان می‌دهد اولویت و علاقه چین در مورد افغانستان چیست و همچنین می‌تواند به عنوان پیش شرط اساسی برای عادی‌سازی روابط رژیم طالبان با چین تلقی شود.

ثبات در افغانستان

در افغانستان پس از آمریکا بی‌ثباتی نه تنها زمینه را برای رشد و توسعه گروه‌های تروریستی از جمله (ETIM) فراهم می‌کند، بلکه سرایت تروریسم به آسیای مرکزی و پاکستان در همسایگی مشترک چین و افغانستان را نیز امکان‌پذیر می‌سازد. دهه‌های متمادی است که کشورهای منطقه مانند چین از تهدید نیروهای تروریستی یا جدایی‌طلبی که بسیاری از آنها توانسته‌اند در افغانستان توسعه نیافته و بی‌ثبات سرپناهی پیدا کنند، در رنج هستند.

بر اساس گزارش فوق‌الذکر شورای امنیت سازمان ملل متحد، گروه‌های شبه نظامی آسیای مرکزی از مدت‌ها قبل در افغانستان حضور داشته‌اند. در این میان جنبش اسلامی ازبکستان (IMU) یکی از بزرگ‌ترین آنهاست و عمدتاً در استان‌های شمالی افغانستان فعالیت می‌کند. جنبش اسلامی ازبکستان یک «گروه ستیزه‌جوی سلفی - جهادی و به دنبال سرنگونی دولت ازبکستان و استقرار یک حکومت اسلامی و شرعی است» (۱۰) و در عملیات‌های تروریستی در افغانستان، پاکستان و آسیای مرکزی فعالیت داشته است. پاکستان با تهدید جدی طالبان پاکستان (TTP)، گروهی تروریستی که به دنبال سرنگونی دولت پاکستان و ایجاد خلافت اسلامی در آنجا است، روبه‌روست. طالبان پاکستان از زمان تأسیس در سال ۲۰۰۷ حملات تروریستی متعددی را انجام داده و ده‌ها هزار پاکستانی، از جمله نیروهای امنیتی را کشته‌اند.

به طور کلی حتی اگر چین بتواند کشورش را از هرگونه تهدید مستقیمی از جانب افغانستان بی‌ثبات حفظ کند، سرایت بی‌ثباتی از افغانستان به کشورهای منطقه ثبات و امنیت چین را به چالش می‌کشد. علاوه بر این کشورهای همسایه افغانستان، از جمله پاکستان، ایران و کشورهای آسیای مرکزی همگی در پروژه (BRI) (جاده ابریشم جدید) از شرکای مهم چین هستند. با افزایش حضور چین در منطقه اتباع و پروژه‌های چینی به اهداف نرم تروریسم تبدیل می‌شوند. پاکستان نمونه‌ای از این موضوع است. با گسترش کریدور اقتصادی چین و پاکستان (CPEC) اقدامات تروریستی گروه‌های جدایی طلب بلوچ و تحریک طالبان پاکستان علیه چین نسبت به گذشته افزایش یافته است. در آوریل سال ۲۰۲۱ هتل سرناکویتا در ماه جولای سد داسو و در ماه آگوست، بندر گوادر مورد حملات تروریستی قرار گرفتند. در همین حال همزمان با مسلم شدن خروج نیروهای ایالات متحده از افغانستان تحریکات طالبان پاکستان تشدید شد. بدیهی است هر چه درجه بی‌ثباتی و عدم اطمینان در افغانستان بیشتر شود، گروه‌های شبه نظامی مخفی در افغانستان فعال‌تر